

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Грунська Т.В., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Клименко Т.А.

*Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Харчова промисловість завжди вважалася для України пріоритетною і стратегічно важливою галуззю, яка здатна забезпечити не тільки потреби внутрішнього ринку, а й важливе місце держави серед інших світових країн-лідерів з виробництва продуктів харчування. Доступність харчових продуктів і їх якість впливає на рівень продовольчої безпеки держави, виступають індикаторами її соціальної стабільності. Харчова промисловість сприяє розвитку інших галузей.

В Україні, на сучасному етапі розвитку, харчова промисловість входить в першу п'ятірку галузей по наповненню державного бюджету і робить істотний внесок у виробництво валового внутрішнього продукту. Вона здатна забезпечити внутрішні потреби в продовольчих товарах і зайнятість населення, а також сприяє залученню в країну іноземних інвестицій.

До 2016 року харчова промисловість демонструє одні з найвищих темпів зростання обсягів виробництва продукції серед інших галузей економіки (рис. 1). Негативні тенденції протягом 2016-2018 років пояснюються впливом глобальної фінансово-економічної кризи і зниженням купівельної спроможності населення. Харчова промисловість тісно пов'язана з сільським господарством. Неврожаї, кон'юнктурні коливання цін на сільськогосподарську сировину й матеріали впливають на ефективність діяльності підприємств харчової промисловості, приводять до коли-

вань попиту та пропозицій на окремі види продукції, обумовлюють обсяги виробництва й впливають на вартість продовольства для населення України. На ефективність роботи та розміщення виробничих потужностей підприємств харчової промисловості впливає наявність і розвиненість сировинної бази, ємність споживчого ринку, структура ринку праці та наявність енергетичних і фінансових ресурсів.

Рис. 1. Індеси промислового виробництва України у 2013-2018 рр.

Також до основних факторів, що гальмують розвиток харчової промисловості можна віднести: незадовільний стан матеріально-технічної бази значної частки підприємств, їх техніко-технологічна відсталість і низька конкурентоспроможність її продукції; нестача коштів для закупівлі сировини; недостатня потужність для переробки або первинної обробки сільськогосподарської сировини в місцях її виробництва, відсутність виробництв з технологіями глибокої безвідходної переробки сільськогосподарської сировини; зниження купівельної спроможності значної ча-

стини населення; прискорення інфляційних процесів. Найбільший негативний вплив на розвиток харчової промисловості надає інфляція, яка формує передумови зниження попиту на продовольчому ринку, викликає уповільнення оновлення основних засобів підприємств, створює бар'єри для структурних перетворень в харчовій промисловості.

Підвищення конкурентоспроможності харчової промисловості та зміцнення її експортного потенціалу можливо тільки шляхом інноваційного розвитку. Необхідна модернізація і технічне переозброєння виробництва, впровадження сучасних технологій і систем управління якістю, введення у виробництво нових видів продукції. До основних факторів, що підвищують ефективність діяльності підприємств харчової промисловості, слід віднести:

- збільшення інвестицій у виробництво конкурентоспроможної продукції для продовження терміну зберігання й поліпшення якості продукції;
- розробка заходів щодо зниження витрат на виробництво та збут продукції;
- оптимальне ціноутворення й цінові пропозиції для різних категорій споживачів;
- удосконалення системи дистрибуції, розвиток власної торгової мережі, інвестиції в рекламу, просування бренду;
- впровадження інноваційних технологій і енергетичних проектів;
- орієнтація на диверсифікацію ринків з урахуванням потреб внутрішнього і зовнішнього ринків, розширення ринків збуту, в тому числі за рахунок експорту;
- створення і розвиток власної сировинної бази.

Перелік посилань:

1. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.